

345.

U S T A W A

z dnia 3 lipca 1919 r.

w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

Art. 1. Czynsz dzierżawny od drobnych działek gruntów rozległości do 6 morgów nie może przewyższać trzykrotnego czynszu, płaconego w danej miejscowości za taką dzierżawę w r. 1914 i obliczonego w stosunku 100 rb. = 216 mk. = 250 koron.

Wskazana powyżej norma czynszu dzierżawnego może być dla poszczególnych miejscowości, w których warunki ekonomiczne tego wymagają, podniesiona lub zmniejszona przez władze powiatowe, które wyznaczy Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 2. Wszelkie umowy, pociągające za sobą podwyższenie czynszu dzierżawnego od drobnych gruntów do 6 morgów ponad normę, określoną w art. 1 ustawy niniejszej, lub czynszu ustanowionego w myśl tegoż artykułu przez władze powiatowe, mogą być na żądanie dzierżawcy sądowo nie zmienione przez stosowne zmniejszenie czynszu dzierżawnego do normy określonej w art. 1 za czas od 1 stycznia 1919 r.

W razie, jeżeli wyrokiem sądowym zostanie nakazane zmniejszenie czynszu dzierżawnego, cała nadpłacona przez dzierżawcę nadwyżka za czas od 1 stycznia 1919 r. zaliczona będzie na czynsz bieżący.

Art. 3. Wypuszczający w dzierżawę drobne działki gruntów do 6 morgów nie może w czasie trwania niniejszej ustawy bez zgody dzierżawcy ani wypowiedzieć umowy dzierżawnej, zawartej na piśmie lub ustnie, ani wytoczyć lub prowadzić sprawy o eksmisję, ani też usunąć dzierżawcy z gruntu, chociażby termin dzierżawy upłynął na jesieni 1918 r., o ile dany grunt pozostaje dotąd w posiadaniu dzierżawcy.

Wyroki prawomocne, orzekające eksmisję drobnych dzierżawców (art. 1), niewykonane przed wydaniem ustawy niniejszej, nie podlegają wykonaniu w czasie trwania ustawy.

Przepisy artykułu niniejszego nie mają jednak zastosowania wtedy, kiedy drobny dzierżawca bądź z własnej winy nie płaci należnego czynszu dzierżawnego w terminach umówionych, bądź dewastuje nieruchomość dzierżawioną, bądź dopuszcza się względem wypuszczającego w dzierżawę lub jego majątku czynów, karanych przez kodeks karny, bądź wreszcie zgodził się sam na opuszczenie gruntu dzierżawionego.

Art. 4. Jeżeli dana parcela gruntu z majątku, opuszczonego przez właściciela z przyczyny wypadków wojennych, została objęta przez drobne dzierżawcę, a po powrocie właściciela uprawianie tej parceli przez dzierżawcę przeszkadza rozwinięciu ogólnego planu gospodarczego (psuje płodozmian i t. p.), to właściciel ma prawo żądać, po sprzęcie zbioru, ustąpienia dzierżawcy z uprawianej działki, dając mu wzamian inną parcelę równej dobroci. Nakłady poczynione przez dzierżawcę (uprawa, posiewy i t. p.) na parceli, którą tenże jest zmuszony porzucić, winny być przez właściciela wynagrodzone, o ile tych nakładów dzierżawca nie wykorzystał lub też z nich korzystać nie będzie.

Art. 5. W sprawach wynikających ze stosowania ustawy niniejszej sąd obowiązany jest skłaniać strony do pojednania.

W tym celu sąd ma prawo zbierać dowody z urzędu, nakazywać osobiste stawienie stron, tudzież zażądać złożenia przez nie w oznaczonym terminie wyjaśnień i dowodów.

Art. 6. Stosowanie przepisów ustawy niniejszej nie może być uchylone lub ograniczone przez umowy stron.

Art. 7. Ustawa niniejsza nie dotyczy umów dzierżawnych, zawartych na mocy ustawy tymczasowej w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych z dn. 8 marca 1919 r. (Dz. p. p. P. 1919 r. № 23, poz. 235), oraz wymawiania dzierżaw przez powracających do kraju właścicieli drobnych gospodarstw rolnych.

Art. 8. Przepisy ustawy niniejszej stosują się i do poddzierżawców.

Art. 9. Ustawa niniejsza obowiązuje do końca 1920 r.

Art. 10. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 11. Ustawa niniejsza obowiązuje z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:

Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:

w z. S. Wojciechowski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Janicki

Minister Sprawiedliwości:

Supiński
